

‘คืนป่าต้นน้ำน่าน’

เร่งแก้ปัญหาที่ดินทำกินถูกกฎหมาย

งาน “รักษาน่าน” ที่จัดขึ้น โดยสำนักงานโครงการ สมเด็จพระเทพฯ กองทัพบก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และสนับสนุนโดยธนาคารกสิกรไทย ณ ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาย จ.น่าน ครั้งนี้ถือเป็นการสัมมนาถกปัญหาการเสียไปของป่าต้นน้ำ ที่จังหวัดน่าน อย่างจริงจัง โดยสมเด็จพระ

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในงานสัมมนา และทรงบรรยายเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระผู้ทรงอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไทย”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำริเรื่องการ

อนุรักษ์อย่างนา และทรงจัดทำป่าสาธิตที่โครงการในวังสวนจิตรลดา ทรงหาวิธีต่างๆ ในการขยายพันธุ์พืช ทั้งเพาะเมล็ด ตอนกิ่ง เสียบกิ่ง เพาะเนื้อเยื่อ ซึ่งงานในส่วนนี้เป็นต้นกำเนิดการอนุรักษ์พันธุ์พืชในทุกวันนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงต้องรักษาป่าไม้พัฒนาสภาพดิน แหล่งน้ำ พัฒนาพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และพัฒนาความรู้ พัฒนาการศึกษา

ทุกอย่างต้องเชื่อมโยงกันพัฒนาคน ให้มีสุขภาพดี ความเป็นอยู่ที่ดี มีการศึกษามีความรู้ที่ดี และมีความสุข เพื่อให้ช่วยรักษาบ้านเมืองสืบต่อไป และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงมีพระราชดำริ โปรดให้พัฒนาศูนย์อนุรักษ์ อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ ทำให้มีหน้าที่เสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต ที่ประชาชนสามารถ

เข้าไปหาความรู้ และนำไปปฏิบัติได้

นายบัณฑิต ลำท่า ประธานกรรมการ ธนาคารกสิกรไทย ได้พูดถึงเป้าหมายการเสวนาครั้งนี้

รายได้ต่อไร่ต่อคน
ต้องสูงพอ
ที่จะเลี้ยงชีวิต
เพื่อให้เกิด
ความยั่งยืน

คือ 1. ต้องการหยุดทศวรรษ
แก้ไขปัญหาน้ำท่วม และ
2. ปลุกจิตสำนึกเยาวชนให้รักป่า
ส่วนปัญหาใหญ่ของป่าต้นน้ำ
น่าน ซึ่งเป็น 45% ของต้นน้ำของ
ประเทศ จากผลการวิเคราะห์
ภาพถ่ายทางดาวเทียม พบว่า
ขณะนี้การทำลายป่าบนหริตความ
รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในช่วง 10
ปีที่ผ่านมาป่าหายไป 2.5 แสน
ไร่ต่อปี แต่การทำลายป่าจะไม่
หยุด หากรายได้ต่อคนต่อไร่ ของ
เกษตรกร ยังไม่พอต่อการดำรง
ชีพ ซึ่งที่ผ่านมา เกษตรกรปลูก
ข้าวโพด ก็เพราะมีนายทุนที่พร้อม
ซื้อและจ่ายให้ในราคาที่ดี

แนวทางในการแก้ไข
ประการแรก คือ ต้องจัดสรรสิทธิ
ในการใช้พื้นที่ทำกินของเกษตรกร
ให้จบก่อน เกษตรกรเหล่านั้น
จึงจะรู้สึกสบายใจ ซึ่งเรื่องนี้ต้อง
ตกลงพร้อมๆ กันทั้งจังหวัด จาก
พื้นที่ป่าสงวนที่เหลืออยู่จะหา

อย่างไรให้ประชาชนหยุดตัด หยุด
ทำลาย ตรงนี้ตั้งเป็นตุ๊กตาขึ้น
มากกว่า 100%
ปัจจุบันเหลือแค่ 72%
ส่วนที่หายไป 28% คือล้มแล้ว
จะคืน 100% คงไม่ได้เพราะคน
อยู่แล้วมีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่
ก็ขอแค่ 72% ไม่ควรเสียไป
มากกว่านี้ 28% ที่เหลือ แบ่งเป็น
2 ส่วนบนสมมติฐานที่ว่า สามารถ
ทำมาหากินได้ดีกว่าเดิม ถ้าขาย
ได้ดีกว่าเดิม ในที่สุดเราคืนมา
18% แล้วกลับไปปลูกต้นไม้สูงๆ
ที่จะยึดผืนดิน รักษาป่าเอาไว้ ทำ
18% ให้เป็นป่า ที่มนุษย์เข้าไปทำ
มาหากินได้ ส่วนจะปลูกอะไรก็

ต้องไปศึกษากันดู
“มันต้องมีการตกลงกัน
ก่อน ตกลงกันพร้อมทั้งจังหวัด
และเมื่อได้ข้อตกลงก็ต้องทำพร้อม
กันทั้งจังหวัด 28% ที่หายไปของ
ต้นไม้ เป็นป่าสงวนที่ทำฟิซไร่ดี
หน่อย และมีกติกากำกับชัดเจน
นายกรัฐมนตรี รับผิดชอบนี้ได้ ตรง
นี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของกรอบ
คณิตศาสตร์ บนพื้นฐานที่มีที่ดิน
ทำกิน และเราต้องได้พื้นที่ป่าคืน
มา การจัดสรรที่ดินเป็นปัญหาที่
หนักหนา เราต้องฟังความเป็น
ปึกแผ่นของฝ่ายบริหาร ในระดับ
ตำบล ชุมชน ซึ่งน่าจะมีผู้นำชุมชน
ดีอยู่แล้ว”

ส่วนอีกหนึ่งโจทย์ คือ
พื้นที่ที่ได้มา จะทำอะไร ที่จะ
ให้มีการทำมาหากินที่ได้เงินเพียง
พอ เพื่อไม่ให้คนกลับไปทำแบบ
เดิม รายได้ต่อไร่ต่อคนต้องสูง
พอที่จะเลี้ยงชีวิตคนที่อยู่ตรงนั้น
ตรงนี้จะทำให้เกิดความยั่งยืน
ต้องจัดสรรที่ทำมาหากิน จัดสรร
แล้ว ต้องทำมาหากินสำเร็จ
เรื่องการท่องเที่ยว เป็น
อีกเรื่องที่ถูกยกขึ้นมาเป็นตัวช่วย
แก้ปัญห แต่จริงๆ รายได้จาก
การท่องเที่ยวจะจุกอยู่ในตัวเมือง
ผลประโยชน์ยังไม่ลงไปในระดับ
ชุมชน ตรงนี้ต้องแก้ไข ทำให้เกิด
ผล กระจายรายได้ไปสู่ชุมชน
นายบัณฑิต ย้ำว่า ถ้าไม่
ตั้งเป้า การแก้ไขปัญหาก็ไม่ลุล่วง
ตัวเลขที่จะตัดสินได้จริง คือ ราย
ได้ต่อไร่ต่อคน ถ้าไม่สูงถึงขั้นหนึ่ง
เพื่อสนองต่อการดำรงชีวิต ผล

ก็จะออกมาแบบเดิมๆ ก็จะออก
มาให้ประกันราคาสินค้ากันอีก
ก่อนจะไปถึงจุดนั้น มีปัจจัยอีก
เยอะที่ต้องดึงศาสตร์ต่างๆ เข้า
มาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นวนศาสตร์
อุทกศาสตร์ แต่ก่อนอื่นต้องไป
แก้ปัญหาของนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์
ก่อน ภาครัฐต้องเข้าใจเจตย์
สถานการณ์ก่อน และต่อมาต้อง
กล้าที่จะทดลอง การจัดการใน
รูปแบบใหม่ หากยังดันทุรังที่จะ
ใช้แบบเดิม ก็จะเจอปัญหาแบบ
เดิม เกิดความสามารถในการ
เรียนรู้ทำให้พื้นที่จังหวัดน่านมี
ผลผลิตที่สูงพอที่จะเลี้ยงดูคนใน
พื้นที่ได้

“ถ้ารายได้ต่อคนไม่พอ
เราจะเสียป่ากันอย่างทุกวันนี้
เราจะประชุมอีกก็รอบก็ตาม ตอน
จบก็จะกลับมาสู่จุดนี้ คือการ
จัดสรรที่ดิน” ประธานกรรมการ
ธนาคารกสิกรไทยทิ้งท้าย ■

■ พัฏกานต์ เชียงน้อย